

ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ОБ'ЄКТИВНОГО СТРУКТУРОВАНОГО КЛІНІЧНОГО ІСПИТУ ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ МЕДИЦИНА В БДМУ

Марусик У.І., Ткач Є.П., Буряк О.Г.

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Одним із важливих завдань вищої медичної школи є постійне підвищення якості професійної підготовки, що включає в себе досконале оволодіння значним обсягом практичних навичок. Об'єктивний структурований клінічний іспит (ОСКІ) (Objective Structured Clinical Examination (OSCE)) — сучасний метод оцінювання практичних знань та вмінь студентів, що призначений для перевірки набуття ними клінічної майстерності та компетентностей, які неможливо оцінити за допомогою іспитів традиційної форми. Запровадження ОСКІ в наявну програму оцінювання є досить складним процесом, який вимагає досвіду від викладачів і значного обсягу теоретичних та практичних знань від студентів. Проведення ОСКІ — вимога медичного навчання сьогодення. Ця методика, на відміну від традиційних методів оцінювання знань, дає змогу оцінити та продемонструвати, що студенти «можуть зробити», а не те, що вони «знають».

Основна частина. У Буковинському державному медичному університеті (БДМУ) проведено пілотування ОСКІ (ОСКІ-2) для вітчизняних та іноземних студентів із метою перевірки готовності студентів- випускників спеціальності 222 «Медицина» до впровадження одного з основних етапів Єдиного державного кваліфікаційного іспиту (ЄДКІ). Організаторами проведено загальне оцінювання результатів складання іспиту, а також анкетування студентів після його завершення. Здобувачам вищої освіти пропонувалось оцінити складність кожної станції за 10-ти бальною шкалою, де 1 бал — дуже легко, 10 балів — дуже складно.

Пілот іспиту проведено серед 303 україномовних студентів та 273 іноземних студентів з англійською формою навчання. Україномовні студенти склали іспит із 31 травня до 11 червня 2021 року, а здобувачі вищої освіти з англійською формою навчання з 02 до 12 листопада 2021 року. Для проведення аналізу студентів за мовою навчання було розподілено на дві групи. До першої групи увійшли здобувачі вищої освіти, які навчаються українською мовою, а другу групу склали студенти з англійською формою навчання.

Для проведення іспиту викладачами університету створено 10 станцій: по три станції терапевтичного та хірургічного профілю та по дві станції

акушерсько-гінекологічного та педіатричного профілю. Максимальна оцінка за виконання завдання на 1 станції складала 5 балів. Максимальна кількість балів за іспит становила 50 балів. Іспит вважався складеним, якщо студент набрав не менше 30 балів, тобто 60 % від максимальної кількості.

Аналізуючи середні бали, які отримали студенти під час проходження станцій варто зазначити, що бали як україномовних, так і англомовних студентів практично не відрізнялися. За цим показником найскладнішими в проходженні станціями для студентів Буковинського державного медичного університету (середній бал складав менше 2,5 бали) було чотири станції: три з них терапевтичного та одна хірургічного профілів. Оцінки за зазначені вище станції становили в середньому 1,97 бали серед україномовних студентів та 2,16 бали в здобувачів вищої освіти з англомовною формою навчання ($P > 0,05$). Дещо вищий бал у іноземних студентів ймовірно пов'язаний із тим, що для цієї когорти здобувачів пілотний іспит проводився пізніше в часі, і викладачі мали змогу провести певну корекцію паспортів станцій. Що підтверджується й результатами анкетування, яке проводилось після завершення іспиту, та під час якого студенти могли самостійно оцінити складність кожної станції окремо. Так, $28,4 \pm 3,15$ % україномовних студентів та $15,7 \pm 2,2$ % студентів з англомовною формою навчання ($P < 0,05$) визнали найскладнішою, тобто 10 балів, одну з терапевтичних станцій.

Найбільш зрозумілою, за даними анкетування, україномовні студенти оцінили одну зі станцій акушерсько-гінекологічного профілю 6,2 бали, а середній бал складання становив 3,5 бали. Натомість, здобувачі вищої освіти з англомовною формою навчання найзрозумілішою визнали станцію з педіатрії 6,1 та 3,4 бали відповідно.

Аналізуючи середній бал, який отримали студенти під час іспиту та результати їхніх відповідей під час анкетування практично не виявлено відмінностей серед груп порівняння. Отримані результати дають підстави вважати, що в Буковинському державному медичному університеті всі здобувачі вищої освіти, незалежно від мови викладання, мають однакові можливості для опанування практичними навичками та формування професійних компетентностей майбутнього лікаря.

Необхідно зазначити, що здобувачі вищої освіти БДМУ обох груп порівняння також висловили певні занепокоєння щодо рівнів стресу та складності окремих завдань ОСКІ, які можуть суттєво вплинути на результат іспиту кожного студента при офіційному проведенні ОСКІ, як етапу ЄДКІ.

Завдяки отриманому досвіду під час проведення пілотного іспиту ОСКІ викладачами університету проведено корекцію завдань, які викликали

найбільші труднощі в студентів, а також вилучені завдання, які, на думку екзаменаторів та студентів, не відповідали формату іспиту.

Висновки. Об'єктивний структурований клінічний іспит є дієвим способом оцінювання практичних компетентностей студентів-випускників, який дає можливість як визначити рівень оволодіння практичних навичок та компетентностей майбутніх лікарів так і зробити висновки викладачам про напрямки покращення практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Провівши пілотування ОСКІ в Буковинському державному медичному університеті всі учасники іспиту, як екзаменатори так і студенти, отримали досвід проведення та складання такого іспиту, що дасть змогу підвищити якість його проведення, як одного з компонентів ЕДКІ.

У Буковинському державному медичному університеті, усі здобувачі вищої освіти, незалежно від мови викладання, мають однакові можливості для опанування практичними навичками та формування професійних компетентностей майбутнього лікаря.

Список використаних джерел

1. Досвід організації об'єктивного структурованого клінічного іспиту (ОСКІ) для студентів третього курсу стоматологічного факультету / Н.В. Біденко // Сучасна стоматологія, 2019, № 3. С. 106–107.
2. Використання симуляційних технологій в оптимізації практичної підготовки студентів у Буковинському державному медичному університеті / Т.М. Бойчук, І.В. Геруш, В.М. Ходоровський, О.К. Колоскова, У.І. Марусик // Медична освіта. 2019. № 3. С.41–43.
3. Корильчук Н.І. Проведення об'єктивного структурованого клінічного іспиту / Н.І. Корильчук, О.О. Воронцов, О.Р. Ясній // Медична освіта. 2019. № 4. С. 18–23.
4. Zaayun M. Objective Structured Clinical Examination: The Assessment of Choice. OMSB. 2011; 26 (4): 219–22.
5. Mukerji G. (2017). Objective Structured Clinical Examination (OSCE) Rating Scales. Communicating with patients and families about unnecessary tests and treatments. The Royal Collage of Physitians and Surgions of Canada.